

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. нов.
Конто почт. шлям. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 20-00 „
Річно 40-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Ба-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Збірна адреса 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-25.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА

20 сот.

Новий подружний закон у соймі.

Варшавські газети повідомляють, що м-ство справедливости опрацьовує закон про подружний закон, який пропонує для ухвалення соймові та сенаторі. Закон оснований на проєкті кодифікаційної комісії. Проєкт передбачує виключну компетенцію держ. судів у подружних справах і у випадках в яких умовиних можуть відбуватися розводи та сепарації. З есенційних оглядів проєкт передбачує обмеження при закінчуванні подружжя. Горожання матиме право вибору, чи хоча закінчити подружжя в церковній чи цивільній

формі. Проєкт поборює дотеперішній фактичний стан, який дозволяє розвестися та закінчити новий шлюб при допомозі переходу на нове віросповідання. Суд може рішити про розвід або сепарацію, коли інтерес дитини не знає а з того шкоди. На основі нового закону можна буде не допустити до закінчення подружжя, коли воно не відповідало повові подружжя, або коли гоно не заповнювало би родині фінансового та морального розвитку.

Еспанія перед новою революцією.

Хіль Роблес наслідником Леру.

ПАРИЖ, КАП. Прем. Леру домагається від кортесів довіри для уряду тому, що Еспанія стоїть перед новою революцією. Мадридські шовіністи підкреслюють одноосітлість, що між католицькою народньою акцією під проводом Хіля Роблеса і радикальною партією Леру дійшло до тіс-

ного порозуміння. Кружляють доголоски, що обі партії об'єднуються з аграрною партією в один великий республікансько-правничий блок. Велике трагічне викликає заява прем. Леру, що на випадок реконструкції кабінету тільки Хіль Роблес може бути його гілним наслідником.

Мусоліні під Цезаровим пам'ятником.

РИМ, ПАТ. На Капітолі в салі Юлія Цезаря було 10. листопада свято поклонання до життя і корпоративних рад. 600 членів рад вислухало промову Мусоліні. Мусоліні займав місце під Цезаровим пам'ятником та ствердив, що скликання членів корпоративних рад це одна з найважливіших подій в історії Італії. Це революційна подія, що створює важкий етап у розвитку установи права об'єднань і устійливості в суспільному та полі-

тичному житті італійського народу. Корпорації не є самі в собі метою. Внутрішньою метою корпорацій є досягти високий ступінь суспільної оборони, а зовнішньою скріпити потугу народу, забезпечити йому експансію в світ.

Європа без уваги на нашу ширю та сильну волю співпрацювати мирно є знову в завулку свого призначення. Корпоративний устрій це точка виходу, а не кіцева точка.

Мусоліні отворив корпоративний парламент.

РИМ, ПАТ. 10. листопада відбулося святочне відкриття зборів делегатів 22 корпорацій, які мають заступити парламент у новому корпоративному устрою. Мусоліні ствердив, що попередні союкти проголошували гасло політичної рівності, а теперішнє фашистське століття піддер-

жує давній принцип проголошує гасло рівного обов'язку праці для всіх.

Після промови Мусоліні засідання замкнули. До палати ввійшло 523 делегати, в тому 5 жінок.

Большеви́зм у мексиканських школах.

ПАРИЖ, КАП. Мексиканський парламент пропав проєкт закону про „вільне та соціалістичне виховання“ молоді. Цей закон має характер зовсім протирелігійний і не уступає щодо того зовсім большевицьким приписам. 73. § закону вводить соціалістичне виховання як обов'язкове до всіх приватних і приватних народних і середніх шкіл. Лише університети покищо свободні від того примусу.

Запротестували проти нових принципів уже адвокатська палата та мексиканська академія правничих наук, при чому підкреслили, що примус соціалістичного виховання суперечить релігійно-етичному поняттю „вільного виховання“. До протестів прилучився теж ректор мексиканського національного університету, який в ному законі добачує грізну небезпеку для свободи академічних студій.

Оптиміст Калінін признає, що врожай був поганий.

МОСКВА, 11. XI. ПАТ. Оголошили промову през. Калініна, яку він виголосив на академії з нагоди роковин революції. Калінін оптимістично зауважує стан большевицького промислу та збірності, однак признає, що ц. р. врожай, за винятком Сибірі, значно гірший від минуло-річного. Він підкреслив значіння пактів не-

гресії між СССР і сусідами й іншими державами, ствердив поступ у переговорах із Японією у справі продажі сх.-китайської залізничної та додатково зауважує факт приступлення СССР до Ліги Націй, протиставляючи мирову політику СССР воєнничим намірам, які є в решті світа.

Німеччина хоче лише духової унії з Австрією.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Німецький посол в Австрії Пашен виголосив промову в англійсько-американському клубі. Висловився оптимістично про будучину австрійсько-німецьких взаємин і сказав, що вірить, що всі трудності небаром усу-

нуть. У господарській царині вже тепер можна ствердити оживлення торговельних оборотів. Німеччина бажає не політичної, а духової унії з Австрією.

Рівноправність зброєнь за скасування військових клявзуль.

ЛОНДОН, ПАТ. Представник німецького канцлера фон Рібентропа прийняв міністра Іден. Райтер твердить, що досі не появилася офіційна вістка про мету Рібентропової гостини. Та й приписують охоту поставити нові пред-

ложення в справі признання Німеччині права рівності зброєнь. Основою того плану було б, що Німеччина почала б переговори в справі пакту безпеки в заміну за скасування клявзуль версайського трактату.

Прилучили до Манджу-Ко нову округу.

МОСКВА, ПАТ. Кореспондент „Правди“ повідомляє зі Шангаю, що японці прилучили до Манджу-Ко нову округу Сін-Люнь, а саме 17

сілі і одно місто. Округа ця адміністративно належала до півн. Китаю та межувала з провінцією Дженьгань.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Зауважити, що прусський міністр Герінг вер-
бром стане віцеканцлером.

— До Ковстанци в Одесі мав прилетіти іта-
лієцький гідроплан. Румунська ескадра вилеті-
ла на стрічу, та гідроплан не прилетів. Загрозити, що затону.

— У зв'язку з тим, що французький високий
комісар понинішні наради сирійського парламенту.

ту, всі сирійські партії вислали до Ліги Націй та
французького м-ства закордонних справ ноту з
протестом і домаганням повної незалежності
Сирії.

— Співробітницю „Левр“ Сімону Тері, яку
еспанська влада арештувала на засіданні корте-
зів, відпустили на волю. Вона поїхала до Па-
рижа.

РОКОВИНИ ПЕРЕМІР'Я.

Вшанування пам'яті кор. Олександра.

ПАРИЖ, 11. XI. ПАТ. У роковини переми-
р'я почалося свято від ушанування пам'яті кор.
Олександра. Нутро Тріумфального Луку пере-
мінили наче в каплицю та усталили символі-
чний катафалк, оточений 6 великими
свічками. При катафалку на могилі Невідо-
мого Вояка запалили вічний вогонь. Під юго-
славянськими емблемами помістили посмертну
маску короля. Весь луж освітили рефлектора-
ми. Перед могилою Невідомого Вояка прийшов
през. Лебрен, на якого ждав уже уряд, дипл.
корпус і т. д. Пам'ять короля вшанували одно-
хвилинною мовчанкою, яку закінчив гарматній
вистріл. Опісля була дефіляда

„ЕРІО ДО ДИМІСІЇ“

ПАРИЖ, 11. XI. ПАТ. Нині пополудні пере-
гортали „Де Парі“ при бульв. Магдаліни зіб-
ралися демонстранти та кричали „Еріо до димі-
сії“ Поліція розігнала демонстрантів. Еріо, що
є задержаний в цьому готелі, був у Ліоні на
святі роковин перемир'я. Організація Вогняно-
го Хреста пішла походом перед Дюмергову ха-
ту й на приказ шефа полк. Де ля Рок схилили
там прапори, на святі перед пам'ятником Неві-
домого Вояка през. Лебрен заїхав на пл. Зорі,
опісля пішки в відкритому головному перейшов
адомж шпалів 6. комбатантів-інвалідів. До пре-
зидента підійшов през. Флянден. Як замаску-
вали Марселези комбатанти закричали: „Хай
живе Дюмерг!“

Грагнув за границю...

Бухого командора польської воєнної мари-
нарки Бориса Могучого притягли до карної від-
повідальности за те, що безправно взяв 50.000
франків у польському консулаті у Франції під
час побуту в Марселі. Могучий тіп тепер за гра-
ницю. За ним розписали стежні листи.

Спорт.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ 1:1 (1:1).

Україна: Бутелі; Олійник, Воробець; Підлісський,
Якимів, Сиротюк; Федун, Магоцький, Мікляш, Кра-
вський, Максимів.

Змагання ці зіспув цілком судді п. Вебер. Але за-
винила тут передовсім колегія суддів, яка винизує на
змагання з Гасмонєю таких павів, які не мають зеле-
ного поняття про правила гри копаного м'яча. Таких
„суддів“ нехай винизують на змагання резерва Ц-класу
і то на провінції, а не у Львові. Гра була дуже гостра,
місцями брутальна, вину тут поносить Гасмоню, яка за-
чала у неспортивний спосіб „фавлювати“ гравців України.
Україна спровокована, платила тою самою монетою.
Судді прогріли України все бачили, а на каригідні „фав-
ли“ жидівської дружини не звертали уваги. Ворота добула
Гасмоня у 14 хв. із „самогубного“ стрілу Олійника. У
31 хв. віркнує Максимів. Вилітв около 1.000.

УКРАЇНА II — ГАСМОНЕЯ II 0:1 (0:1).

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ЛВІВ. Погода — Висла 1:0. Змагання ці перерва-
ли Глінка після 45 хвилин дуже неспокійної і на низькому
рівні веденої гри. Змагання перервано з вини Висли і
правдоподібно закінчатимуться вони воковером з користі
Погоні. Інцидент цей викликав грач Висли Ферет, який
за сфавлювання Нехілола мав покинути грише. Проти
цього рішення судді почали протестувати ціла дружина
Висли, а Ферет не хотів покинути гриша. В тім моменті
на гриші явився комісар поліції і заявив судді, що о-
скільки йому не адється утримати порядку на гриші,
а в першій мрі здержати гравців від взаїмного фавлю-
вання, тоді він буде мусіти змагання перервати. Судді
Глінка заждав ще кілька минут, а коли грач Ферет не зій-
шов з гриша, перервав змагання.

КРАКІВ. Варта — Краковія 2:1 (1:0).

ВАРШАВА. Лерія — Подгуже 2:2 (1:0).

ЛОДЗЬ. Варшавська — Л. К. С. 1:0 (1:0).

ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

СТАНІСЛАВІВ. Ревєра — Шлеськ 1:0 (3:3).

ВІЛЬНО. ВКС Сміган — Наншуд 3:2 (2:2).

ЗА ВХІД ДО ОКР. ЛІГИ.

ПЕРЕМІШЛЬ. Чувай — Погонь (Стрий) 4:0 (1:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ВЕЛИКІ ГАЙДУКИ. Бавітєв 0:0 — Рух 3:2 (3:1).

Нагода для критики відносин.

(Кореспонденція з Нью Йорку.)

Нью Йорк, 23. жовтня 1934.

День 6-го листопада це день виборів в Америці. Його вважається національним святом. Різні організації, а то й одиначі пробують уже наперед збагнути вислід виборів і тому пильно обсервують події. Теперішня економічна скрута і перебування в Америці експерименти президента Рузвельта ще більше загострили цікавість людей. Вибори мають бути показником настроїв населення до новостей президента та його партії, тобто партії демократичної.

Коли читати про різні демонстрації лівих елементів по американських містах та часті страйки робітників, можна прийти до висновку, що в нашому краю ось-ось вибухне революція і прийде переворот. Не можна заперечити, що в таких демонстраціях беруть масову участь безробітні. Але між безробітними чималу роль відіграють постійні безробітні, тобто фахові босники-нероби, яких звичайно комуністична партія наймає до походів та мирних демонстрацій. Колиб судити їх по їхній поведінці, можнаб думати, що вони лише ждуть моменту, щоб кинутись на падаючу клясу і взяти владу у свої руки. І тому часто силу комунізму та радикалістичних рухів в Америці загалом дехто оцінює на підставі таких масових виступів незадоволених. Тимчасом, коли аблязья придивитися отим безробітним босикам, помічається, що вони загалом не думають про ніяку аміну. Навпаки, вони хотілиб, щоб безробіття та економічна криза були постійні. Вони серед добробуту не мають ніякого призначення від громадянства, бо їх вважають непоправними злодопугами. Зате в теперішньому часі кризи вони подають себе за безробітних і лекше дістають прожиток чи то від міської адміністрації чи від добродійних організацій.

Всетаки є й поважні установи, що інтересуються всякими проявами безробіття. Вони поробили дуже інтересні помічання саме тепер, коли передвиборчий рух дає вагую кожному випадає своє призначення або негодування з дотеперішньої економічної політики президента. Наставлення кандидатом на губернатора Каліфорнії, недавнього соціаліста, що перейшов лише для ока до демократичної партії, Антона Сінклера, відомого письменника, дало бачком людям притоку до побоювань, що американське громадянство схилилось в радикальний бік. Сінклера прийняв на конференції президент Рузвельт, номінальний голова демократичної партії, а через те поширилося переконання, що ціла демократична партія переходить на ліво. Очевидно, поведінка президента та партії, яка тепер при кермі держави, вказує масам, куди вітер віє і вони повинні би схилитися в сторону радикалістичного руху. Однак деякі факти показують щось цілком протилежне. І так у Нью Йорку повстала членська корпорація під назвою „Америка перша!“ із спеціальною метою докладно розслідувати діяння президента Рузвельта разом з його „трестом міаків“ та його „новим добою“. Назва корпорації вказує, що вона має на цілі зберегти давню американську традицію, а може й положити кінець експериментам президента.

Таксамо в американські банкирі, що саме вібрались на ковзеньці у Вашингтоні, придумують якусь акцію, щоб спинити ромах президента. Появляються голоси отверезіння, які вказують, що не можна давати даліше допомог для безробітних, бо це означає руйну нації. За зразок подають видатки на допомогу безробітним — не на нові будівлі, а на звичайні пілмоги — в стейті Нью Йорк, а ці видатки досягли в минулому році, а радше від 1-го листопада 1933 р. до 1. вересня 1934 р. суму 400 мільйонів дол. Це лише гроші зі стейтної каси, а нема обчислення, скільки разом видали ще громади стейту Нью Йорк.

Та найінтересніші помічання з настрою громадянства в цілій Америці подає місячник „Трест Компані Мерсезі“ на підставі дбайливого переплання редакційних статей 1.031 щоденників у Великих Державах, що представляють 88 відсотків загального числа всіх щоденників. Висновки такі: „Немає ані одного стейту в американській унії, де був би сліпий зворот на ліво, колиб сьогодні перевести голосування над тим, куди населення схилиється. Без огляду на стейтові границі треба ствердити, що американське

населення є в 73 відсотках консервативне. А цей консерватизм має ще підподіли на: ультра-консервативних, яких є 13 відсотків, консервативних 19, а уміркованих 41 відс. Змінчивих елементів є біля 12 відс., але їх не треба змішувати з т. зв. „незалежними виборцями“. Незалежні це політично нерішучі люди, які не хочуть брати на себе ніякої відповідальності.

„Радикалістичних елементів — пише далі згаданий місячник — можна нарахувати 15 відс., але вони розпадаються на такі підваділи: на самому лівому кінці є деструктивні сили, в числі яких 8 відсотків, опісля приходять реформатори з 5 відсотками і малоконтенти з 6 відс. З усіх радикалістичних груп найнебезпечнішими є реформатори. Реформатори і деструкціоністи не признають ніякого споріднення, хоч обі групи змагають до перевороту. Реформатор не є злобний. Він не хоче нищити. Але зате це фаятик, що не всілі зрозуміти американізму“.

Стаття опісля вираховує, де і яка процентова кількість названих груп розмішена географічно, а опісля каже так: „Коли добре прослідити частрий населення продовж останніх трьох місяців, то можна завважити ясний зворот на право. Ко-

Допоможім українському студентству платити шкільні такси!

У відповідь Вельмишановному Виділові Т-ва Прихильників Освіти.

В 289 числі „Діла“ з 28. жовтня ц. р. я посмів ствердити, що наша академічна молодь знаходиться в тяжкому матеріальному положенні, та заапетював передовсім до цих українців-громадян, які не мають своїх дітей, щоб допомогли студіючій молоді в найпекучішій справі, а саме, в заплаті шкільних такс.

Закли вплинули на цю важку цілі якінебудь жертви — вже повстав спір за компетенцію, а саме стрівуся з гострим протестом від Виділу Т-ва Прихильників Освіти, в якому маю шанувати членом і точно плачу вкладам. В одному з останніх чисел „Діла“ говориться про анархізацію збірок на потреби молоді, а відтак в листі до мене в чемній формі Вельмишановний Виділ Т-ва П. вимагає від мене не організувати другого центру допомогової акції та спрямовувати претензії до Т. П. О.

Тому, що лист до мене, не чекаючи на відповідь листом, оголошено майже в цілості в „Ділі“ з 8. листопада 1934 — я також приневолений дати прилюдну відповідь, а саме:

1) Мені на думку не прийшло понижувати авторитет так дуже заслуженого Т-ва — як Т. П. О. — а навпаки — я думав, що як вплинули би які жертви від ширшого загалу — то без найменшого сумніву бувби це передав Т. П. О.

2) Коли я оголосив заклик — то зробив це щойно тоді, як вплинули до Української Парл. Репр. прохання студентів з зазначенням, що вони зверталися до Т-ва П. О. за допомогою на шкільну оплату, та одержали відповідь, що Т-во на це не має фондів.

3) Стою на цьому становищі, що закликів у справі допомоги нашій молоді ніколи не може бути за багато і може одним із найбільших злом є те, що наші старші громадяни за мало прилюдно забирали слово в обороні справ нашої молоді та не давали їй відчувати батьківського серця. Молодь треба не тільки картати, але й любити.

4) Пригадую Вельмишановному Виділові Т. П. О., що в минулому році редакція „Курера Львовско-ого“ збирала кількадесят тисяч дол. на ту саму цілі і за те ніхто на неї не гнівався, хоча польська молодь користує з допомоги такого центра як державний скарб та численні польські установи, аналогічні до Т. П. О. Перед кількома днями я вчитав в „Д. К. Ц.“, що до його редакції зголосили жертводавці коло 70 тисяч на допомогу жертвам повені, помімо, що існує один центральний комітет. Дивує мене, що Виділ Т. П. О. обурюється на мене за найкращі інтенції, а не знає, що такі самі збірки переводять українські громадяни у власному крузі діланія на Покутті, в Перемишлі і ін.

5) Я хочу дати доказ членської карності і прилюдно заявляю, що здержуюся від даль-

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка цін на всілякі блакитні
повинні товари у фірмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька 4-15

либ це означити словами, зрозумілими для широкого виборця, це значить, що американські виборці стають поміркованими“.

З настроїв ньюйорської й ополонської преси можна завважити, що негодування зростає між власниками домів та маетнів загалом, а не між так званими податковцями, ніж серед бідноти. Біднота не має тепер нічого до отримання. Зате податковці мусять поносити всі тягарі злучені з видатками на допомогу безробітним. Впарі з тим появляються голоси, щоб усіх маетних боронити засади американської демократії та щоб не допустити до такого стану, який панував тепер майже в цілій Європі, а то й в Америці. А свободу в демократії можна бути врятувати лише через безупинну і традиційну американську участь в виборчих кампаніях та участь в голосуванні. Деякі проповідники, між іншими, ідуть так далеко, що в перших опортуністичних голосіях, що зазначення виповнити обов'язок виборця є гріхом. Бо обов'язком людини є боритися за волю, як найцінніше добро в житті.

Семен Демидов.

шої акції, в цьому напрямі та прохую очекати до жертв, а також претензій за допомогою звертатися безпосередньо до Т. П. О.

6) До цієї пори я обмежився до прийняти жертв від членів У. П. Р. і на основі рішення президії УПР дано 3 допомоги по 40 дол. студентам, які до нас звернулися з проханням про допомогу, а які без цієї допомоги мусіли би покинути університет.

Рівночасно подаю список жертводавців, т. т. послів і сенаторів: д-р Дм. Левинський 10 дол., сен. Павличковський 10 дол., д-р Білак 10 дол., пос. Пеленський 10 дол., пос. Яворський 10 дол., сен. д-р Горбачевський 10 дол., пос. Луцький 10 дол., пос. Великанович 10 дол., пос. Кузик 5 дол., пос. Рудницька 5 дол., пос. Чучур 5 дол. — Каса Клубу УПР 25 дол.

Одиноки нечлен УПР Вл. Імж. Музика зложив 5 дол. і ці гроші, оскільки він цього забажає, може звернути до Т. П. О.

На закінчення хочу ще раз ствердити, надаючи оповістку про збірки, я не хотів цим виявити недовіра до Т. П. О., а навпаки хотів прийти в поміч Вельмишановному Товариству — тимпаче, що час плати шкільних такс нае, а про це досі прилюдно ніхто не заговорив. Не забуваймо, що молодь нашої помімо потребує і на неї має право.

Львів, 9. листопада 1934.

Пос. Дмитро Великанович.

Новий лавреат Нобля.

Оживитель театру — Людіж Піранделло.

Нарешті лавреат, гідний найбільшої літературної нагороди, що приносить установі, яка до го відзначила не меншу честь, ніж вона йому. Піранделло поруч Шова — оба старі, найбільше ворухні, найбільше словозиті і найбільше інтелектуальні сучасні драматурги. Оба вони підтримують гарячку серед аудиторії тим, що перший погляд видається янайбільше сумнівним театрові: філософією. Ажте пса розбита дії, люди в ній діють. Ні, це омана: дії особи найбільше говорять.

Театр Шова побудований на критичній спільній суперечності: театр Піранделло на критичній „реальності“ людського життя, що його ще наближується до фікції, ніж до фактів. Шова проаналізував критик добув із театру Піранделло цілу філософію; неодиноким драматургом слідами великого Італійського майстра і його „Піранделлізму“ посу, неподобно до інших своїх засновком і техніком. І ця філософія і по техніку важко засувати загалом — зате позначити легко її відчутти на сцені.

Хто хоче може шукати впливів у творчості Піранделло, починаючи від його расових прикмет: він має у собі грецьку, італійську та німецьку кров. Поруч рис грецької трагедії бачимо в нього своєрідний італійський гумор, що так в нього своєрідний італійський гумор, що так любується у гротесці маріонеток і нахил до філософічних роздумувань, як у справжнього філософа. Студії в Німеччині і сипіліанський розум розвинули в ньому потребу все аналізувати та пояснювати.

Військо відбирає селянам землю.

ГАВАНА, 11. 11. ПАТ. До Квантаномо прийшов нині військовий відділ без відома міністра внутрішніх справ, щоб відобрати селянам землю, яку своєчасно надано їхнім предкам. На основі судових присудів селянам забирають тепер землю для заковочених товариств.

200 воїнів почали бійку з 500 озброєними селянами, які боронять своєї землі. Загальний союз синдикатів у Сантіаго оголосив загальний страйк, щоб таким чином висловити симпатії для селян, які боронять своєї землі.

Одним із найвідоміших винахідів Піранделло у театрі було перетворити славу „комедію дель арте“ так, щоб глядачі ще раз забули про різницю сцени та аудиторії. Дієві особи не мусять аж сходити між глядачів, щоб пригадати їм одну з основ театру: омину, що живуть. Б такі хвилини, коли всі ми можемо сумніватися, чи життя це не фатуморган. Те, що Бергсон доклав складної аналізи абстрактних понять про „час“ і „існує переживання“, те, що Жане і Фройд відкривали у психології як прояви „підсвідомого“, в інших формі та в іншій царині Піранделло показує нам на театральних дошках.

Невідомо чи вдало зробити таке далеке порівняння, але воно набувається мимохіть: Піранделло робить на сцені те, що в повісті Достоевського. У них обидвох добуємо спільний погляд на людину — людська душа необмежена безмежністю для інших; людина живе вічно самотня; інтрапсихічні хвилини нашого життя мають у собі діалогічний гумор. Крім цього герої обох цих письменників замучують себе невпинною самоаналізом, відбираючи собі пасолоду найшасливіших хвилин. При всьому спочуванні для людської малости та безрадності важко інколи вгадати, де починається глум і погорда.

Піранделло передає своїм героям власну невпинну метушню; він живе блискавками хвилин, невидить одночасності, супокое. Його непероруміння з публікою теж небуденне явище; нині в одній столиці засипують його оплесками і квітами, завтра в другій, з нагоди нової пєси, зустрічають його протестативним свистом.

Як новеліст не має він тої величності, що драматург, — новелям його бракує немов режисерської руки. І в новелях вертається він залюбки до тих самих проблем: подвійного обличчя людського „я“, що тим менше дійсє, чим більше привабливе до реальної, буденної поволости. З літературного погляду його новелі та повісті дуже нерівномірної вартості; є там блискі геніальних сюжетів, покинених на півдорозі, від руки написані париси, здебільша: експерименти. З цього погляду його велика повість „Покійний Матія Паскаль“ — дуже характеристична. Це більше матеріал до роздумувань як лектура.

Автор 14 пєс і заповіданих 365 новел (з яких більш як половина вже появилася) залишається на кожний випадок великим оживителем театру. Нема яині країни, де не мав би він своїх учнів і наслідувачів, що хотять поєднати дві моцні пружини театру: нову техніку з новою філософією. Філософія ця — зовсім щось інше, як думать уроджені політики та публіцисти, що хотять ужити сцени до вічевих промов; у пєсі, як це показав нам геніально Піранделло, можуть люди розмовляти про найбуденніші справи і не виголосити ніяких думок, а проте давати нам зовсім нові ідеї. Найбільше зворушує нас буденщина, яку бачимо перед собою, коли нараз стає неможливою.

м. р.

Не думайте,

що виповідженням 1/2 частини забезпечення Ваших будинків в ПЗУВ і зголошенням II до забезпечення на 1935 рік у своєму рідному

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Ви сповнили вже свій народний обов'язок. Ви мусите ще найдалше до 25-го грудня ц. р. викупити свою полісу у місцевому агенті „Дністра“!

Еміграційні справи.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ ДО БРАЗИЛІ
У СПРАВІ ВИЇЗДУ НА ОСАДНИЦТВО.

Еміграційний Синдикат подає до відома, що різні хліборобів, які думають виїхати на поселення, можуть старатися за виїзд до Аргентини, до Бразилії і до Канади. Виїжджати до Аргентини і Бразилії можна буде в найближчому часі, імовірно в місяці листопаді відійдуть перші транспортні. Виїзд до Канади призначений на весну 1935 р. Поселенні до Аргентини і Бразилії користають з полегшенєвих корабельних карт. Занеси і реєстрація кандидатів на поселення відбувається в Еміграційнім Синдикаті, Львів, вул. Вишневецьких ч. 4. В бюрох Еміграційного Синдикату дають безплатно інформації про умовини виїзду та поміч при поданні необхідних виїздових формальностей.

Оказання продажі — флікеля на білія 0-65, металіка 1-80, штуркури і бархати за безцін купівлі у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Ботіва ч. 12.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ПРОМИСЛОВО-ТОРГОВЕЛЬНА СТАНЦІЯ У ВАРШАВІ.

Кооператива „Українське Народне Мистецтво“ відчинила в Варшаві при вул. Маршалківській 97 А постійний „Салон-Виставу“ і бюро продажі різних виробів українського народного мистецтва. Обіймають вони ділянки килимарства, вишивок, кераміки і деревного промислу. Міститься вистава в великій залі на першому поверсі. Обстановка „салону“ суто-народна, мистецька, так що ті, які хотіли уладити своє мешкання в нар. українському стилі мають змогу бачити готовий зразок того уладження.

Купецький провід „вистави-салону“ об'єднав п. Васничукова, відома редакторка варш. „Пром.-Торговельного Вістника“.

Польська хроніка.

ЗАХІДНО-ПОЛЬСЬКА КООПЕРАЦІЯ ХОЧЕ ЗАДЕРЖАТИ ОРГАНІЗАЦІЙНУ САМОСТІЙНІСТЬ

На соймику зах.-польської кооперації, що відбувся при кінці мин. місяця у Познані при участі 488 делегатів з Великопольщі, Шлеська і Поморя, ухвалено між іншим ось-такую резолюцію:

„Зібрані... доцінюючи турботи уряду про те, щоби якнайдоцільніше зорганізувати в Польщі кооперативний рух, висказують свою готовість до співпраці з урядом у справах, які дотичать кооперації. Однак вони вважають, що при розв'язці того питання треба залишити кооперативам свободу рішення щодо організації кооп. союзів й обсягу їх діляння. У зв'язку з тим делегати прохают уряд, щоби при устійнованні засад консолідування кооп. руху, заховав самостійність Союзу Зарібкових і Госп. Кооператив у Познані, існуючого від 1871 року. Важне це з уваги на дотеперішню довголітню сусп. госп. діяльність Союзу, згідно з інтересами кооператив, польського громадянства і держави, як теж з уваги на його величезне значіння на західних кордонах Польщі.“

НОВИЙ МЕШКАНЕВИЙ ПОДАТОК І ВИСОТА ЧИНШІВ.

Справа надмірної висоти мешканєвих чиншів уже здавна товчється в пресі й на різних зібраннях льокаторів. Появилася навіть нещодавно чутка, що знижка чиншів на 10 проц. за певнена. Тимчасом міродатні чиншники мовчать, дарма, що мабуть самі вони погоджуються з тим, що висота чиншів не стоїть у ніякому відношенні до кількості обнижених заробітків. Льокаторський податок не менше давить і давно вже він повинен щезнути, бо й так розминувся зі своїм призначенням. Але замість, щоби він щез, появляється новий. Цим разом на потреби... шкільництва (так як той був на потреби будівництва нових мешканєвих домів), а платити його мають усі, навіть по селах. Також мешканці нових домів, як теж однокімнатних мешкань, досі вільні від льокаторського податку, обтяжені будуть „шкільною даниною“. І все те в часах дефляційної політики. Для наших селян, як також збобіжених мішан й інтелігентів-українців новий податок є ще важчий, ніж для інших народів Польщі.

З ДІЯЛЬНОСТІ АКЦЕПТ. БАНКУ. — НИЖЧА НОРМА ДЛЯ КРЕДИТОВИХ КООПЕРАТИВ.

На останньому засіданні ради Акц. Банку стверджено, що число договорів, заключених при його допомозі між довжиниками і вірительми, переступило 70 тисяч і суму 120 міль. зол. Кількість кредиторів, що хочуть користати з посередництва Акц. Б. постійно росте. Зголошуються все нові охочі.

Рада обнизила дотеперішню норму дотично кредитових кооператив. А саме — досі могли працювати з Акц. Б. тільки кооперативи, які мали 100 тис. вірительності серед хліборобів. Цю норму обнижено на 50 тисяч. Через те також дрібніші кредитові кооперативи зможуть взятись до конверсійних праць.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАННЬОГО ТИЖНЯ.

В новому бюджетовому прелімінарі призначено на інвестиції 170.5 міль. зол. Близько половину з того, бо аж 76.7 міль. піде на залізничні. Наша нац. територія з того не скористає, бо всі нові залізничні лінії пляновані від нас далеко. — Господарська преса підкреслює збільшився пофакт. А саме: серед хліборобів збільшився пофакт. на сіль-госп. машини і штучні погної. — Не вважаючи на запевнення, що вугільне подешевіє, ціна його не впала. Діло в рабатах, що їх копальні скресили гуртовникам. Преса накликає уряд до інтервенції. — В гуртовні платня че-

гова рата амер. воєнного довгу. Польща її знову не заплатить. Також не яставлений цей видаток у новому прелімінарі бюджету. — Дві великі фабрики авт. Форд і Женераль Моторс, пропонують Польщі кредити на будову доріг в заміну за обниження мита при ввозі їх фабрикацій. — Справа зорганізування нової інституції на місце зліквідованого „Совпольшторгу“ цікавить міцно польські промислові кола. Плянів уже є багато, та всі вони нелегкі до реалізації.

Світова хроніка.

ГОСПОДАРСЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ ФРАНЦІЇ ПО УПАДКУ ДУМЕРГА. — НЕБЕЗПЕКА ДЕВАЛЮАЦІЇ В ГОЛЛЯНДІ, БЕЛЬГІЇ І У ФРАНЦІЇ.

Коли Думерг обіймав свій уряд, положення на госп. фронті у Франції вже було погане. Та йому вдалось оздоровити бодай бюджетову господарку. Був це подвиг тим трудніший, що втинав він заробітки широким масам. І зараз після санації бюджету поправився ситуація на фінансовому ринку. Тривожний усе капіталіст відчув сильну руку. Та Думерг не зміг довести до кінця справу оздоровлення фр. економіки. Рішучо — дефляційна лінія його госп. політики розвивалась усе об перерости ціл. І тепер, коли після невдачної спроби зміни конституції мусів він відійти — тим більше не може бути мови про дальшу санацію господарства у Франції. На біржі в Парижі депресія на цілій лінії. Також причинилась до того непевність на границі Сарцини в зв'язку з плевбісцитом. Тривожні настрої і недовіра — це найбільший ворог оздоровлення і стабілізації.

Зокрема повис меч Дамокля над поважарістю франка. Лівниця — як ми вже писали — міцно натискає від ряду місяців на валоту, домагаючись девалюації. А мабуть ця лівниця прийде швидко до голосу. Колиж зважимо, що справа девалюації все голосніша в Голляндії і в Бельгії, що в Голляндії приміром за знижкою вартости гульдена є тепер більша частина населення. господарські кола та навіть сам парламент, то не важко буде збагнути, яка небезпека грозить „золотому блоку“.

„ГОСПОДАРСЬКЕ ЖИТТЯ В СОВ. РОСІЇ“. — ЦІКАВІ ПОМІЧЕННЯ ОЧЕВИДЦЯ.

Ян Івасевич, дир. Союзу цукр. фабрик у Варшаві, виголосив 7. ц. м. у варш. політехніці реферат, який викликав у столиці Польщі велике зацікавлення. Прелегент мав недавно змогу особисто приглянутись сучасним господарським і соціальним відносинам у Радянщині. Коротко за польською пресою подамо тут головні думки референта.

Господарський стан у ССОР є дуже тяжкий, не дивлячись на всі хвальби більш. уряду. Головна причина того, що тамошня господарка заломилась, це те, що людину пообавлено там права власности. Фіанчні й умови працівники не можуть зі своїх заробітків задоволити найдементарніші свої потреби. Болучо відчувать усі брак усіх промислових артикулів. Переваселення міст просто невимосиме. Нових домів мало. Всі вони примітивні і несолідно абудовані. В хліборобстві ситуація тяжка. Збірні господарства не вдовольняють селян. Усі вони працюють під примусом. Індивідуальні господарства шевають остаточо. Те, що промисл. торговля і сіль. господарство зовсім удержавлені, загнали країну соцітів у сліпий кут. Держава взяла на себе непосильні завдання, які виконати може тільки приватна ініціатива. Тому трудові будуть так довго зростати, поки Росія не поверне до давних ліберальних форм життя в економіці, поки не віпреться на вільній продукції й обміні.

Треба зазначити, що дир. Івасевич є прекрасним знавцем перелюпних госп. відносин в Росії. Матеріал, який він тепер зібрав, переконав його, що теперішня господарка не може довго тривати. Відчит відбувся заходом Заведення для Політ. Економії при варш. політехніці.

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІ.

Заповіджену подорож фр. мін. торговлі і промислу Лямору до Савітія обговорює француська і німецька преса. Сподіються, що вислідом цієї подорожі будуть взаємини Франції зі ССОР. — Форд заявив, що для нього кріва скінчилася. Дирекція його фабрик, перебачуючи велику поправу в найближчих місяцях, визначила продукцію на 1935. р. у висоті 100.000 вантажів. — Сталін кинув гасло „Як істє і дивілізація“. „Ізвестія“ пишуть з цієї нагоди між іншим ось-що: Зле і некультурно зроблена річ обинувачує перед консументом весь час ціле підприємство. Робітники мусять працювати докладно, ловірено і культурно. — Золоті пазя

В. Н—вич.

— Горять стирти. В Рожневі Великім пов. Коломня згоріло кілька стирт збіжа Юрія Томюка, в Рожневі біля Косова згоріли дві стирти збіжа Василя Самашка, 3 стирти сіна Анни Климашук у Жабі та 2 стіжки сіна Онуфрія Мой-

— Воші й неграмотність. Варшавська преса інформує про жалюгідний стан гігієни Варшави. Секція шк. гігієни віділу опіки й здоров'я

36月7日

Гостина театру ім. Тобілевича в Збарані, понеділка 5. листопада дає тут свої вистави театр Тобілевича. Театр відіграв зі значним успіхом новітні та матеріальними комедію „Говарі“ та оперу „Княжна чардаш“ і „Коринейські дзвони“. На виставах помітною недостаттю чималих артистів, які виступили з цього театру, не пізнати, можливо тому, що таланти драматичні, а ніжкої драми театр ще не мав. Відрадне лише в театрі те, що вистави відбуваються точно, згідно з оповістями на афішах, та починається в 11-й, найпізнійше в год. 11.30. Тому сь громадянство, яке постійно маршиє на те, що деяких театрів перетягаються неможливо далеко пізні, видавлюючи вистави цього театру, стрічає оглядом приємну несподіванку.

За оголошення редакції не відповідає

З друкарні Вид. Спілки „Школа“ Львів. Ринок 10